

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת וישלח
שנת תשפ"ד

גליון
ל"ה

שיעורי חינוך

יום שני פרשת נח ה'תשפ"ג - קריית ברסלב - ליבערטי יע"א

• מה המטרה של המוסדות?

לומדים תורה עם הילדים; לומדים קריאה, חמש, משניות, ובבית החנוך לומדים כתיבה וחישוב, אבל צריכים לדעת שהכל טוב ויפה, אבל עקר מה שעלינו להחדיר בילדים, שיש השם יתברך שהוא ברא את העולם וצריכים לפנות רק אליו.

לספר ספורים של תפלה

הייתי מאוד רוצה שכל המלמדים וכל המורות יקציבו זמן של חמש עשר דקות שבו מדברים על ספורי תפלה.

קדם כל שהמלמדים והמורות יספרו ספורים אישיים שקרו אתם. ואחר כך יכולים הילדים לשתף בספורים שלהם, מה שהם בקשו מהשם וננושעו.

בכל פעם שהמלמד נכנס לכיתה שיתחיל: "ילדים אני הולך לספר לכם ספור יפה של תפלה!" ושיספר ספור שקרה לו לאחרונה, עם כל הפרטים של כל הספור, כדי שהילדים ילמדו איך מבקשים מהשם.

לדגמא: "עמדת פה ושם, הייתי באמצע לעשות דבר כזה וכזה, והתינוק בכה, נאבד לי משהו, לא הרגשתי טוב, בקשתי מהשם" ומפרטים איך דברו אל השם, "ואמרתי כך: 'השם תעזר לי עם התינוק', 'השם תעזר לי שאמצא את הנעלים שלי', 'השם אני לא מרגיש טוב, אני משתעל, האזנים שלי כואבות', והראיתי להקדוש ברוך הוא פה כואב לי, והקדוש ברוך הוא עזר

שבהם נוכל להחדיר בילדים הרבה תורה, הרבה יראת שמים, הרבה אמונה, והרבה מדות טובות.

מה המטרה של המוסדות?

צריכים רק לחזור ולשגן מהי המטרה של התלמוד תורה ובית החנוך; מהי המטרה שלנו בתור הצוות במוסדות, אנחנו רוצים רק דבר אחד: להכניס בילדים אהבה להשם יתברך ואהבה לתורה!

כדי שיהיה אפשר לדבר אל הילדים ושהילדים יקשיבו, מכרח שתהיה משמעת, מכרח שתהיה דרך ארץ, הילדים צריכים לשבת בשקט כשהמלמד או מורה מדברים, אבל לא זו המטרה שלנו, לא זו התכלית, זה רק כדי שנוכל להגיע למה שאנחנו רוצים, שנוכל להחדיר בילדים שיש בורא שהוא ברא את העולם, ושאריכים לשמור את התורה, צריכים לקים את המצוות, ואם לא מציתים להשם יתברך - בא מבול, כמו שלומדים בפרשת נח.

בפרשת לך לך מדברים אל הילדים שזה טפשי לפנות אל פסלים. צריכים להחדיר בילדים שאברהם אבינו זעק בכל העולם כלו שיש בעולם רק בורא אחד, וכל מי שצריך משהו שיפנה רק אל הקדוש ברוך הוא!

זאת התכלית של המוסדות, שהילדים ידעו שיש בורא אחד ויחיד בעולם, שהוא עושה הכל ומנהיג הכל.

אנו מתחילים בעזרת השם יתברך שעור למחנכים שנמסר על ידי ראש הישיבה שליט"א ביום שני פרשת נח ה'תשפ"ג בקריית ברסלב ליבערטי יע"א.

שלום עליכם כל המלמדים החשובים וכל העובדים במוסדות.

חסדי השם יתברך שאנו מתחילים עוד שנה. השנה כבר התחילה בראש השנה, אבל עכשו שמתחילים שנה חדשה עם הילדים, אז באמת מתחילה השנה!

בהתחלת השנה הילדים עדין לא כאן

המלמדים צריכים לדעת שבהתחלת השנה הילדים עדיים מפרקים, הילדים עדין לא פה. השנה חלו החגים באמצע השבוע, וכמעט לא נותרו ימים לפני החג ואחרי החג של למודים בתלמוד תורה, כבר ששה שבועות אין לילדים סדר יום רגיל, בפרט אצלנו בברסלב שרק הנסיעה לאומן לקחה כמעט שבועים, אז הילדים עוד יותר מתשים ולא רגועים.

אני רואה את זה גם בבית שלי, הילדים שלי גם לא ממשמעים למדי; אשתי שואלת אותי: מה קרה שהילדים לא שומעים בקולי? אמרתי לה שזה בכלל לא קשור אליה, הילדים עדין לא התאוששו מכל חדש תשרי.

ברוך השם שעכשו מתחילה השנה, מגיעים שבועות ארפים

מה המטרה של המוסדות?

האמצע היא דבר קדוש, ומי שיודע לאזן היטב באמצע - הוא מחנך טוב.

יש אנשים שאומרים: "עזב, לא קרה כלום, הוא רק ילד", ויש גם אנשים אחרים שאומרים: "אם הוא גנב או שפתח את המגרה של המלמד, צריכים לקפל אותו!" - שתי הדרכים אינן נכונות, נכון שהוא ילד אבל צריכים לחנך אותו, ונכון שצריכים לחנך אותו אבל הוא רק ילד, אי אפשר להרס אותו. זאת אומרת: אני לא הולך להגיד לו: "אתה ילד ומתר לה לעשות הכל" אבל במח שלי אני יודע שהוא ילד וכשאני הייתי ילד גם עשיתי ככה, אני גם פתחתי את המגרה של המלמד שלי, אם לא פתחת את המגרה של המלמד שלך מן הסתם היית הילד המספן... אני חושב שהילדים המצלחים היו פותחים את המגרה של המלמד, הילדים המצלחים היו יודעים איפה מנחות הספריות, והיו לוקחים...

אם הוא לקח משהו מהמגרה של המלמד הוא לא גנב, הוא לא 'שודד', על פי התורה לא מענישים ילד בכלל לפני גיל שלוש עשרה, ובת עד גיל שתים עשרה, הם פטורים מלשלם; אבל מצד שני אני מחנך אותם, אני הולך לדבר על זה, אני הולך לספר להם ספור על גלגול, שנשמה נענשה שהיתה צריכה לרדת עוד פעם לעולם, פי האדם הזה גנב, כשיילד שומע את זה הוא מחליט: 'אני לא גונב יותר!' אחר כך הוא מתחיל להתיסר במחשבות: אני כבר במילא גנבתי, אולי כבר במילא אצטרך לרדת בגלגול, לכן צריכים להגיד את ההלכות שאפשר לחזור בתשובה, ושאפשר לשלם, ואם הוא לא יודע ממי הוא גנב, שיתן צדקה לדברים שעושים בהם 'צרכי רבים', ובה הוא משלם את חובו.

המשך בעזרת השם בשבוע הבא.

השבוע בשבת אחר הצהרים יצאתי לרחוב עם ילדי כדי ללכת לבית הכנסת, וחבורה של ילדים התחילה להציק לילדים שלי, בדרך אחר כך אמרתי לילדים: "אני מאוד שמח שמציקים לכם, אתם יודעים למה? - כי כך אתם יודעים מה זה להציק", אני שואל אותם: "זה כואב לה כשפוגעים בה?" והם ענו: "כן!" שאלתי אותם: "אתם תעשו את זה פעם לאחרים?" והם ענו לי: "לא! אף פעם לא, כי זה כואב!"

זה אפלו טפשי לומר מהם העלבונות, אדם עם שכל ששומע את זה חושב: 'נו מה כבר אמרת?' - "אבא שלך..." "מסכנים ברסלבים..." הילדים שלי נשארם עם פה סגור, הם לא עונים בחזרה, ואני אומר להם: "אם תפגשו פעם ילד מתלמוד תורה אחר, אתם הולכים להגיד לו: 'מסכנים...' עם השם של התלמוד תורה?! והם ענו: 'לא, כי אנחנו יודעים שזה כואב!'"

יכול להיות שהילדים האלו לא יודעים מה זה להעלב, אף אחד מעולם לא פגע בהם. לכן זה דבר טוב שנעלבים פעם, שירגישו את ההרגשה כשנעלבים, וכך הם לא יפגעו באחרים.

אם ילד בא לספר: "מישהו גנב ממני את החטיף", זה צריך להזכיר למלמד, למורה, שצריכים עוד פעם להעלות את הנושא, וזה לא מספיק שמדברים מזה פעם פעמים או שלוש, צריכים לדבר מזה הרבה, אני מאמין שיתכן שהמלמדים והמורות כשהם היו ילדים קטנים גם גנבו מאחרים.

צריכים לקחת את הדרך האמצע

כשרואים משהו אצל ילד, מצד אחד אני הולך לחנך אותו שאסור לו לעשות את זה, ומצד שני צריכים לזכר שהוא ילד, ואני לא הולך להרס אותו בגלל זה.

צריכים לקחת את דרך האמצע; לחנך - אבל להבין שהוא ילד. דרך

לי, התינוק נרנע, מצאתי את הנעלים שלי, ואני מרגיש כבר טוב."

את זה תחדירו בילדים; כל דבר שאמה צריכה, תבקש מהשם יתברך!

לדבר על כבוד אב ואם

צריכים לדבר עם הילדים בכל יום על הגדלה של כבוד אב ואם.

אי אפשר להשאיר את זה לפעם בחדש, או פעם בתקופה, אלא צריכים להגיד כל יום לילדים: צריכים לדבר יפה אל אבא ואמא! אסור להגיד לאבא ואמא לא! לאבא ולאמא אסור למשך בכתף "אני לא רוצה!" לאבא ואמא אסור להתכופף! אתה בא הביתה ורואה שמשהו נשפך או נפל, תתכופף אתה, תרים את זה אתה, אל תתן לאמא שלך להתכופף!

בפרט בילדים קטנים צריכים להחדיר זאת הרבה.

יש מוסדות שבכל ערב בשבת שולח המלמד חוברת עבה עם כללים, שרשים, מזלות וכוכבים, אלו דברים יפים, אבל אל תשכחו את 'פשטות היהדות', להחדיר בילדים להיות יהודי כשר ופשוט.

לדבר שלא לפגע באחרים

כל דבר שרואים בכתה זה סימן שצריכים ללמד את זה. אם רואים שילד פגע בחבר, או הכאיב לחבר, יש שני דרכים איך אפשר להעיר לילד, או שאומרים לו בשעת מעשה, או שמשחילים את זה בתוך שעור, כשמדברים בכלליות אומרים שצריכים מאוד להזהר שלא לפגע באחרים.

יש לי מתנה מהשם יתברך שפוגעים בי כל יום; ברוך השם, בכל יום מאז שפתחתי את הישיבה צועקים אחרי, פעם זה ביציאתי מביתי, פעם זה בדרך, ולפעמים זה בדרך חזרה מהישיבה, ולפעמים זה יותר מאחר בלילה, וגם פוגעים בילדי.

איך משיגים דרך ארץ בכתה, בלי מכות?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

אני מלמד כבר שבע שנים ברוך השם, אני לומד עם הילדים וברוך השם אני מאד מצליח. אני לא רוצה להפריע ולקחת זמן יקר מראש הישיבה שליט"א, אבל אני מרגיש שאני שליח צבור של עשרים וארבע הילדים שלומדים אצלי, ואסור לי להמנע מלשאול.

אודות הענין של הכאת ילדים, אני מבין שהענין הזה מאד השתבש אצל המלמדים, הן שמכים מכעס בלי שהילד ידע אפילו למה הוא חוטף מכות, והן שהבו ילדים כי הם לא ידעו את הנלמד או על זה שהם חלמו, וכן הלאה.

אני בתור מלמד גם נתתי סטירות לילדים, אבל רק על חצפה, וגם רק בשאני לא בכעס, וגם בשהילד יודע למה הוא מקבל את זה. בדרך כלל עשיתי את זה רק בתחילת שנה, בשיש תמיד את המחצף הראשון שרוצה לנסות את המלמד, או לפעמים יש כמה באלה, והם חטפו ואחר כך כל הילדים כבר ידעו שאסור להתחצף בכתה הזאת.

השנה מאיזה סבה התעלמתי בתחילת השנה, רק דברתי, "תפסיק", "אל תדבר בשמהלמד מדבר", "אי אפשר לשבת במקום של המלמד", אבל למעשה הפסדתי את השנה, אני מאד מתחרט למה לא השלטתי סדר כבר בתחילת השנה, אבל עכשיו מאוחר מידי, הכתה כבר יצאה מכלל שליטה והבלגן חוגג.

אני רוצה לשמוע מראש הישיבה שליט"א מה לעשות בשנה הבאה עלינו לטובה, מהי הדרך הנכונה להתנהג, אני שומע שרבינו לא הרשה להכות.

יישר כח על כל השיעורים, המכתבים והכל.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פּרשת חקת, ז' תמוז, שנת ה'תשפ"א

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

תזהר לא להכות לילדים, פי רבינו הקדוש מאד הקפיד שלא יתנו מכות לילדים. בדרך כלל, מתיקורה שהמלמד נותן סטירה לילד? כשהמלמד עצבני ולחוצץ, הוא לא ישן כראוי בלילה, הוא רעב וכדומה, אז קורים כל הספורים של הכאת ילדים השם ישמרנו; ילדים מנסים להרגיז את המלמד, הם עושים דברים פרועים, הם רוצים לראות אם יצליחו להרגיז את המלמד; אם המלמד מאבד עשתונות ומכה את הילדים - אז הוא אבד את הכל, כי הילדים רואים שיכולים להרגיז אותו ולהוציא אותו מהפלים, אז הם ממשיכים בדרך הזו, הסטירות לא עוזרות אותם.

לכן נפסק בשלחן ערוך (יורה דעה סימן

רמא, סעף יח) שאסור למלמד להסתגף; צריכים לאכול טוב ולישון טוב, להיות שבעים וניחוחים, כדי לקבל עצבי ברזל עבור הילדים. מלמד שהוא שבע וישן היטב, כשהילד רוצה להרגיז אותו - הוא לא מאבד עשתונות, הוא לא מתעצבן, הוא לא מכה, או שהוא עושה כאילו הוא לא ראה. על פי רוב זו הדרך להתנהג עם ילדים שמחפשים לנסות את המלמד, להעמיד פנים כאילו לא ראו, להמשיך בסדר היום, וכשהילד רואה שהוא לא הצליח - הוא מפסיק להפריע, וכשכך צריכים לומר, אי אפשר להתעלם - אז נותנים עונש שהילד לא מקבל ממתק וכיו; אבל הוא לא מכה, הוא שומר על רוגע.

הדבר הכי חזק שמלמד יכול לעשות עם ילדים שצריך ללמד אותם דרך ארץ וכדומה - זה לא להרשות להם לצאת בהפסקה; אומרים לו להשאיר לשבת בכתה במשך כל הזמן שהילדים משחקים, זה מעמיד אותו במקום. כמובן שהילד ינסה לעשות הכל כדי שהוא יוכל ללכת לשחק, הוא יצעק, הוא יבכה, הוא ישתולל אבל אם המלמד נשאר חזק, הוא לא מאבד עשתונות, הוא אומר לילד: "היום הפרעת לכתה, לכן אתה לא יכול לצאת

לשחק", "היום לא התנהגת בדרך ארץ - אז אתה נשאר כאן"; הילד יבכה, הוא ישתולל אבל הוא ירגע ואחרי כמה פעמים הוא יבין שהוא צריך להתנהג בדרך ארץ.

עוד דבר שחשוב לדעת, אסור להראות לילדים שמאבדים עשתונות. אם הילד מתחיל להשתולל, הוא לא יכול לשאת את הענש, את הקנס וכיו; אם המלמד מראה חלשה ואומר לילד: "בסדר, עכשיו אתה יכול ללכת, אני סולח לך", המלמד אבד הכל, הוא לא פועל כלום; הילדים צריכים לדעת שמילה של המלמד זו מילה, אם אמרו להשאיר בכתה זה נשאר כך, אומרים לילד ברוגע: "מחר תוכל ללכת לשחק".

כמובן שצריך להשתמש עם השכל, צריך לדעת מה פן ומתי לא; מתי פן להעניש ומתי לא; לא על כל דבר מענישים, אבל אם פן מענישים, צריכים להיות מאד חזקים עם זה.

טוב מאד שמלמדים ומחנכים יתנו פרסים, ועל ידי זה אפשר גם להצליח לחנך אותם לדרך ארץ. הילדים שמתנהגים בדרך ארץ, הם מקבלים, וילד שמשתולל ולא מתנהג כראוי - הוא לא מקבל את הפרס, פרסים הם אמצעי חזק בשביל מלמד.

אם ילד מפריע ללמודים עם משהו שהוא הביא מהבית - לוקחים את זה ממנו ולא מחזירים לכמה ימים, כך הוא לומד לא להפריע יותר, אפילו כשהילד בא ובוכה וצועק שהוא צריך את המשחק בחזרה, מלמדים אותו, אומרים לו: "לא, אתה לא מקבל את המשחק בחזרה; הפרעת ללמוד ולא תוכל לקבל את זה במשך שבוע".

כך אפשר לחנך את הילדים, אבל לא להכות; להכות זה בכלל לא חנוף, להכות רק מחמיר את המצב, להכות מראה שהמלמד חלש והוא לא מצליח להסתדר בכתה.

מלמד צריך תמיד לזכור את הכלל שחכמינו הקדושים אומרים (סוטה מא): "שמאל דוחה וימין מקרבת", מצד אחד להיות חזק, אבל ביחד עם זאת - להיות רך, להראות אהבה גדולה לילדים. המלמד צריך לזכור שהכיתה היא לא בית סוהר, המטרה היא לא לכלוא את הילדים, לאסור אותם באזיקים, שהם ירגישו שהם יושבים בבית סוהר, הכיתה צריכה להיות בעיני המלמד והילדים - כארמון, התלמוד תורה זה הארמון של הקדוש ברוך הוא; בכיתה לומדים מהקדוש ברוך הוא, המלמד צריך תמיד לדבר אל הילדים שהקדוש ברוך הוא נמצא כאן, הוא הכל, והכל זה הוא. אם מעמידים את הכיתה באופן הזה, לא צריכים להכות בכלל. השם יעזור שתצליח עם התלמידים שלך.

... (קונטרס עצתו אמונה פרשת בלק תשפ"א)

מה עושים בשילדה בוכה הרבה בלילה?

שאלה: לכבוד ראש הישיבה שליט"א, בתי בת השלוש מתעוררת במעט בכל לילה ובוכה הרבה מאד, עד שמצליחים סוף סוף להרגיע אותה שתוכל לישון עד הבקר, וקשה מאד לקום כל לילה עוד פעם. איך אני יכול לעזור לה שתוכל לישון בשקט כל הלילה?

יש לנו ברוך השם גם ילד בן חצי שנה, אני מאד אוהב אותו, השאלה

היא אם לפי רבינו אסור לי לנשק אותו, אלא יותר להתרחק ממנו?

י"שר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת צו, ט' ניסן, שנת ה'תשפ"א לכבוד ... גרו יאיר קבלתי את מכתבך.

אם הילדה שלך מתעוררת בלילה ובוכה - תבכה ביחד איתה להשם יתברך. חסידי ברסלב הרי רוצים לקיים מה שרבינו אומר, שיאמרו בלילה תיקון חצות; כשהילדים מתעוררים באמצע הלילה, אפשר אז להתפלל עבור עצמנו ועבור הילדים. מותרא"ש היה אומר סגולה לבעלי בתים כשהם עומדים בחנות ואף אחד לא בא לקנות, שיקחו ספר, משניות וכדומה ויתחילו ללמוד - ואז הסמ"ך מ"ם יודא שאנשים יבואו לקנות, העקר שלא ילמדו. אותו דבר אני אומר לך, אם הילדה שלך מתעוררת בלילה, היא בוכה והיא לא רוצה לחזור לישון - תתחיל לבכות ביחד איתה להשם יתברך, תבקש עבור עם ישראל שלא יהיו להם צרות; תבקש שמשיח כבר יבוא להחזיר אותנו להקדוש ברוך הוא - כך הילדה תרדם במהירות, העקר שגם אתה כבר תחזור לישון.

לגבי נשוק ילדים; רבינו באמת אמר: "לילד לא מנשקים, וילד לא מרביצים"; אבל אין הפונה לילדים קטנים, הפונה היא כשהילדים גדלים, אז לא כדאי לפנק את הילדים; כי כמה שיותר דבוקים לילד ומפנקים אותו, מרביצים אותו אחר כך כשהוא משתולל וקופץ.

השם יעזור שתצליח בכל הענינים.

... (קונטרס עצתו אמונה פרשת שמיני תשפ"א)

אם ההורים שמחים, אזי טוב לילדים

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת ויצא, ה' כסלו, שנת ה'תשפ"א קבלתי את המכתב.

הורים לא קולטים ולא שמחים לב שאיך שהם מתנהגים - כך הילדים יתנהגו; אם ההורים שמחים - אזי טוב לילדים, ואם ההורים בוכים ומתלוננים תמיד - גם הילדים יהיו כך. חכמינו זכרונם לברכה אומרים (בראשית רבה פ, א): "כאמה בטה", כמו שהאמא מתנהגת - כך הבנות מתנהגות; אם האמא שמחה - הילדים גם יהיו שמחים.

זה בנוגע לשאלה שלכם וכו'; מצד אחד באמת חשוב מאד המוסדות שיש לכם כאן בשביל הילדים, אבל אם אתם לא שמחים כאן - כבר עדיף לחזור וכו'. פי הדבר הכי חשוב בשביל ילדים זה אמא שמחה; אם האמא שמחה ומרצה - טוב לילדים, ואם לא - זה לא טוב.

אם אתם יכולים להצליח להיות בשמחה כאן - הרי זה טוב, ואם אתם לא שמחים - עדיף שתחזרו ושם תבנו בית יפה.

השם יעזור שתצליחו בכל הענינים.

... (עצתו אמונה פרשת מקץ תשפ"ג, קונטרס 281)

לקבלת הנליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: jhbul1234@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון חיזוק (נשים) שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד 079-704-0069 ארצות הברית 212-444-9169 / 845-351-9060 / אנגליה 03303502363 קנדה 438-320-9090 ...

קול ברסלב שיעורים; חיזוק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד 079-704-0066 ארצות הברית 212-444-9191 / 845-351-0910 / אנגליה 03303502361 קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 1552354370 מייל חיזוק יומי chizikyomi@gmail.com